

Protokoll 10/2025

Tid Torsdagen den 11 december 2025 kl. 15.30-16.15,
ajournering kl. 15.38-15.43

Plats Gamla biblioteket, Tekniska nämndhuset

Justering Onsdagen den 17 december 2025, §§ 1-19, 21, 23-29,
31, 34-38, 40, 42, 43

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 11 december 2025, §§ 20, 22, 30, 32, 33,
39, 41

Anders Österberg

Dennis Wedin

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden
Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Anders Göransson (S)
Ingela Edlund (S)
Deniz Butros (V)
Jonathan Metzger (V)
Lennart Tonell (MP)
Rita Valanko (M)
Fredrik Sand (M)
Peter Öberg (L)

Tjänstgörande ersättare

Emil Bustos (S)
Anders Edin (SD)
Patrick Amofah (C)

för Margareta Stavling (S)
för Gabriel Kroon (SD)
för Linn Bessner (C)

Ersättare:

Bengt-Olov Tengmark (S)
Maj-Len Eklund (S)
Agneta Sundberg (V)
Robert Stahre (M) §§ 1-42, 44
Torbjörn Ebérus (M)
Aron Modig (KD)

Tjänstemän

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Susanne Bengtsson, Göran Carlberg, Britta Eliasson, Maria Elwin, Sverker Henriksson, Anders Jonsson, Tobias Kednert, Jenny Linné, Carolina Zandén och nämndsekreterare Fabian Lind, samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6, 43

§14**Markanvisning för bostäder inom fastigheten
Ålsten 1:1, invid kvarteret Hattstugan i
Smedslätten till AB Svenska Bostäder.
Inriktningsbeslut**

Dnr E2025-02528

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Ålsten 1:1 till AB Svenska Bostäder och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.
2. Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Hattstugan upp till 2,3 miljoner kronor (inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.
3. Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Öberg (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Patrick Amofah (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 november 2025.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

På nämndens sammanträde den 6 november 2025 beslutades om ett inrättade av naturreservat i Ålstensskogen och Storskogen. Det ställde vi oss givetvis bakom, men framförde tydliga synpunkter kring att vänsterstyret undantog ett antal värdefulla delområden från att ingå i reservatet. Nu ser vi anledningen till detta svart på vitt, delar av skogen ska skövlas för att ge plats för ett stort flerbostadshus med kommunala hyresrätter. Ett sådant beslut kan vi inte stödja, vi kräver fortsatt att även detta delområde ska bli en del av det nya naturreservatet.

På flera ställen i stadens centrala styrdokument kan man läsa om vikten av grönska i staden och om att den ska öka. Men så är inte fallet när vi tittar på hur det ser ut i verkligheten. Sedan 1998 har stadens samlade grönyta minskat 389 hektar, en yta motsvarande hela Kungsholmen. Det är oroväckande utveckling som behöver tas på allvar, inte minst för att Stockholm ska fortsätta vara en attraktiv storstad.

Moderaterna vill bevara Stockholms grönska och inrätta ett kommunalt mål om andelen grönska. Därför ser vi positivt på förslaget till nytt naturreservat, men anser samtidigt att samtliga delar om redovisas i Naturvärdesinventeringen på sida 12 i bilaga 1 (skötselplan) ska ingå i det kommande reservatet. Det är för oss obegripligt att Socialdemokraternas vänsterstyre har undantagit bl.a. precis den här aktuella delen precis väster om sporthallen. Där finns idag en viktig blandskog med påtagligt naturvärde och skyddade arter som behöver ges motsvarande skydd.

Stockholm har en unik kombination av tät stadsbebyggelse, vattenmiljöer och lummiga grönområden. Det är just denna balans som gör Stockholm till en attraktiv och hållbar stad. När Stockholm växer och utvecklas behöver dessa tre delar utvecklas parallellt — inte på bekostnad av varandra. En stad med både tät bebyggelse där det är lämpligt, och villakvarter med närhet till grönområden, är en stad som erbjuder livskvalitet för många olika behov och livssituationer.

Detta är särskilt aktuellt i Bromma. Precis som staden i stort präglas stadsdelen av en kombination av tätare bebyggelse, närhet till vatten och grönska. Bromma kan inte utvecklas genom att några av dessa faktorer får stryka på foten. Under lång tid har dock stadsutvecklingen i Bromma alltför ofta inneburit förtätning i befintliga och populära grönområden. Detta har inneburit att viktiga rekreativa och biologiska värden successivt trängts undan, trots att många invånare efterfrågar just dessa kvaliteter.

Bromma behöver en ny stadsbyggnadspolitik där nybyggnation i första hand görs på redan exploaterad eller hårdgjord mark. Det är därför positivt att se att flera sådana projekt nu är på väg fram – exempelvis Alviks strand, Brommadepån och Linta Gårdsväg – där över 2 000 nya bostäder planeras och som till mycket stor del använder sig av redan exploaterad mark. Det saknas således inte planer för omfattande nybyggnation i Bromma.

Trots detta fortsätter jakten efter uppskattade grönområde som ska byggas sönder. I Traneberg vill man riva upp det populära grönområdet Myrberget och nu vill majoriteten i Stockholm stadshus även riva upp grönområdena vid Ålstensskogen och Storskogen för att kunna bebygga marken.

Områdena kring Ålstensskogen och Storskogen är välkända och uppskattade grönytor som flitigt nyttjas för rekreation, promenader och naturupplevelser. Det finns ett brett stöd för att området ska ges långsiktigt skydd genom att bli naturreservat. Det är därför beklagligt att S, V och MP i Stockholms stadshus valt att banta det föreslagna naturreservatet och istället öppna för byggnation, bland annat genom en markanvisning vid Solviksängen.

Markanvisningen vid Solviksängen utgör ett konkret hot mot ett välanvänt och uppskattat naturområde. Området har stort värde för närboende, skolor och förskolor, friluftsliv och den lokala biologiska mångfalden. Att bygga vid Solviksängen skulle innebära en oåterkallelig förlust av naturvärden som inte kan återskapas. Det är troligen också startskottet för flera liknande projekt givet att S, V och MP har pekat ut Bromma som ett prioriterat område för förtätningar i grönområden.

Med anledning av detta anser vi att förslaget till markanvisning vid Solviksängen ska avslås och att naturreservatet istället utökas till att även inkludera områdena 25 och 44, för att ge grönskan i hela området ett så starkt skydd som möjligt. I den mån det bedöms angeläget att bygga ytterligare hyresrätter i Bromma bör dessa snarare planeras in inom ramen för de större projekt – exempelvis Alviks strand, Brommadepån och Linta gårdsväg – som nu är på väg fram. Detta istället för att bygga vid exempelvis Solviksängen och på Myrberget. Vi ser då i första hand att privata hyresrättsaktörer ges möjlighet till utökade och/eller nya markanvisningar i detta fall.

De grönområden som försvinner vid en förtätning kan inte ersättas när de väl är borta. Genom att lägga om stadsbyggnadspolitiken i Bromma till att skydda grönområden och istället fokusera på nybyggnation på redan exploaterad mark värnas Brommas natur för kommande generationer — samtidigt som stadens bostadsbehov möts på ett hållbart sätt.

- 3) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå tjänsteutlåtandet samt att därutöver anföra följande:

Den rödgröna majoriteten föreslår att AB Svenska Bostäder ska erhålla markanvisning för ny bostadsbebyggelse med cirka 50 hyreslägenheter i form av Stockholmshus inom del av fastigheten Ålsten 1:1, invid kvarteret Hattstugan. Markanvisningen sker genom direktanvisning för stadens behov och strategisk utveckling.

Sverigedemokraterna anser att området borde ha ingått i naturreservatet i Ålstensskogen-Storskogen. Det är anmärkningsvärt att först inrätta ett naturreservat och sedan bebygga en orörd parkmarkstomt intill reservatet. Sverigedemokraterna förespråkar i stället att området bör lämnas obebyggt och ingå i naturreservatet för Ålstensskogen-Storskogen.

- 4) Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar att avslå förslaget till beslut samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna menar att det är djupt problematiskt att staden å ena sidan arbetar med att inrätta ett naturreservat för att skydda och bevara naturvärden, samtidigt som man innan

beslut fattats av kommunfullmäktige anvisar mark för ny bebyggelse precis vid reservatsgränsen.

Den föreslagna placeringen innebär dessutom att en av de naturliga entréerna till skogen byggs igen. Dessa öppningar utgör viktiga och naturliga vägar in i området för boende och besökare, och de bidrar till att göra skogen tillgänglig och närvarande i vardagslivet. Att blockera en sådan port försvagar kopplingen mellan stadsdelen och naturen och minskar tillgängligheten till ett område som samtidigt påstås få ett stärkt skydd.

Liberalerna anser även att den föreslagna bebyggelsen inte harmonierar med den befintliga närliggande miljön.

Området domineras främst av småhus från 1920-talet med betydande kulturhistoriska värden och en tydlig stadsbildsmässig identitet. Stadens egen småhus- och villastrategi slår fast att just den här typen av miljöer kräver varsamhet och respekt vid förtätning. Att här placera ett femvånings Stockholmshus innebär en skala och typ av bebyggelse som inte passar in och som riskerar att påtagligt förändra områdets karaktär.

Liberalerna värnar både bostadsbyggande och naturvärden, men beslut måste fattas med konsekvens och helhetssyn. Den föreslagna markanvisningen är enligt vår mening varken förenlig med arbetet med naturreservatet eller med den kulturhistoriskt värdefulla miljön i området.

- 5) Patrick Amofah (C) föreslår att nämnden beslutar att avslå den föreslagna markanvisningen inom fastigheten Ålsten 1:1 till AB Svenska Bostäder samt att därutöver anföra följande:

Centerpartiet gick 2022 till val på att bevara Ålstensskogen/Storskogen och välkomnar att nämnden på det senaste sammanträdet kunde godkänna inrättandet av ett naturreservat i ett av Brommas mest uppskattade grönområden. När majoriteten nu nämnden efter rullar ut en markanvisning för ett flerbostadshus – på en tomt som gränsar dikt an till det föreslagna reservatet, utgör en av vägarna in till grönområdet och som av de flesta Brommabor betraktas som en naturlig del av Ålstensskogen, kommer Centerpartiet yrka på avslag. Vi anser att en exploatering med Stockholmshus på denna plats utgör ett alldeles för stort intrång på såväl närliggande bebyggelse som grönområdet i sig.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP).

Särskilt uttalande

Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Under mandatperioden har vår majoritet prioriterat skydd av värdefull natur samtidigt som vi också har möjliggjort stadsutvecklingsprojekt för dagens och morgondagens stockholmare. Fem biotopskyddsområden, som kan jämföras med mininaturreservat, har inrättats runtom i staden och ytterligare fem biotopskyddsområden ska inrättas senast i juni 2026. Tre naturreservat ska inrättas i Ålstensskogen/Storskogen, Majroskogen respektive Kyrkhamn/Riddersvik senast i juni 2026. Naturreservaten och biotopskyddsområdena säkrar viktiga livsmiljöer och spridningssamband för växter och djur. De innebär också en värdefull möjlighet till avkoppling och rekreation för stockholmare och besökare.

Det föreslagna markanvisningsområdet är en mindre grönyta som gränsar till, men som aldrig ingått innanför gränserna för, det föreslagna naturreservatet för Ålstensskogen-Storskogen. Den berörda ytan har ekologiska och rekreativa värden och ligger, tillsammans med naturreservatsområdet, inom ett av stadens utpekade habitatnätverk för barrskog, ädellöv och groddjur. Med en föreslagen totalyta på över 67 hektar innebär naturreservatsbildningen i Ålstensskogen/Storskogen att stora delar av naturområdet får ett långsiktigt starkt skydd. Områdets höga ekologiska värden och funktioner som en del av habitatnätverket och ekologiskt särskilt betydelsefulla kärnområde med dess spridningsvägar och ekosystemtjänster kan därmed bevaras och stärkas för framtiden, även om det byggs i det aktuella området.

Vi välkomnar projektet som bidrar till ett ökat utbud av varierade upplåtelseformer i ett område där utbudet av hyresrätter är mycket begränsat och endast utgör cirka 20 procent av det totala bostadsbeståndet. De 50 bostäderna i Stockholmshus byggs med rimliga hyror och pressade ledtider.

Bebyggelsen behöver förläggas och anpassas så att naturvärdena kan upprätthållas och påverkan på djur och natur begränsas. Det innebär bland annat att belysningen ska anpassas och att en trädridå ska finnas omkring bebyggelsen. Den föreslagna reservatsgränsen för Ålstensskogen-Storskogen behöver beaktas, intrånget i skogen minimeras och entrén till reservaten säkerställas. Utöver själva inrättandet av naturreservatet ska ekologisk grönkompensation för ianspråktagen grönyta och naturvärden genomföras efter att ha utretts under planprocessen och samordnats med föreslaget naturreservats skötselplan.

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att avslå beslut om markanvisning.
2. Att området som markanvisningen omfattar inkorporeras i naturreservatet.
3. Att därutöver anföras följande:

KD Stockholm välkomnade inrättandet av naturreservatet i Ålstensskogen och Storskogen, som beslutades av exploaterings- och stadsbyggnadsnämnderna den 6 november. I samband med beslutet underströk vi, genom vårt ersättaryttrande, att det föreslagna reservatet omfattar ett område som inte är lämpligt att exploatera och att Bromma ska fredas från vänsterstyrets uttalade ambition att beblanda Stockholms villaområden med hyreshus. Detta har ständigt varit vår ståndpunkt.

Vad som däremot inte framgick i det ursprungliga tjänsteutlåtandet om naturreservatet var att man ämnade bygga ett hyreshus på den plats som detta exploateringsärende berör. Det var en senare justering, efter samrådet, som nu tydligt blottgjort den kohandel som tycks ha pågått inom vänsterstyret. Ett naturreservat i utbyte mot ett hyreshus mitt i villaområdet.

KD Stockholm har systematiskt förespråkat att stadens villaområden ska bevaras och är en garant för att stoppa vänsterns beblandningspolitik. Därför föreslår vi att markanvisningen avslås samt att marken inkluderas i det nya naturreservatet.

